Beheersing schade bodemziektes (IPM)

- Hygiëne maatregelen
- Resistente cultivars
- Gewasrotatie
- Bemesting & **organische toevoegingen**
- **Grondbewerking**
- **Groenbemesters**
- Bestrijdingsmethoden: chemisch, biologisch

Bestrijding pathogeen versus Weerbaarheid verhogen

Recycling van organische materialen

- Natuur:

Gesloten kringloop

- Landbouw:

Producten gaan naar consument
en voedingsmiddelenindustrie
En toename bio-based producten

Hoe krijgen we voldoende organisch materiaal terug in de bodem?

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

100years
1918 — 2018

Welke organische producten kunnen terug in de bodem?

- Veilig (geen ziekteverwekkers of schadelijke stoffen)
- Verhoging bodemkwaliteit en gezonde gewassen
- Stimulering bodemleven en biodiversiteit
- Sluiten kringlopen, vastleggen CO_2

Verbeteren bodemweerbaarheid met organisch materiaal uit reststromen

Verschillende typen organische materialen

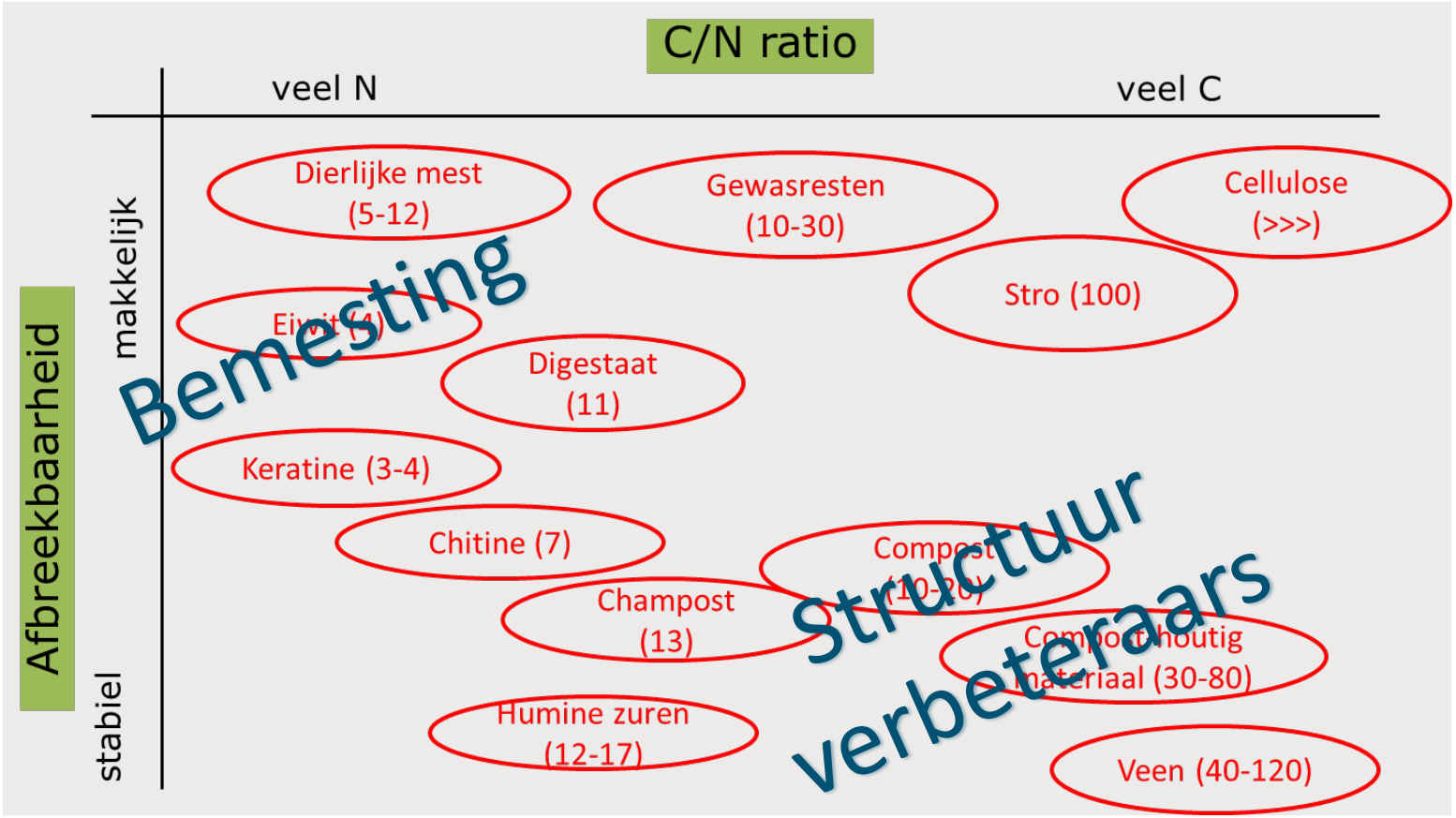

Welke reststromen stimuleren ziektewering?

Ziektewering is maatwerk!! Ziekte - bodem - gewas

WAGENINGEN UNIVERSITY & RESEARCH

100years 1918 — 2018

Minder grondbewerking → meer bodemleven

niet-kerende grondbewerking (RT)

standaard ploegen (ST)

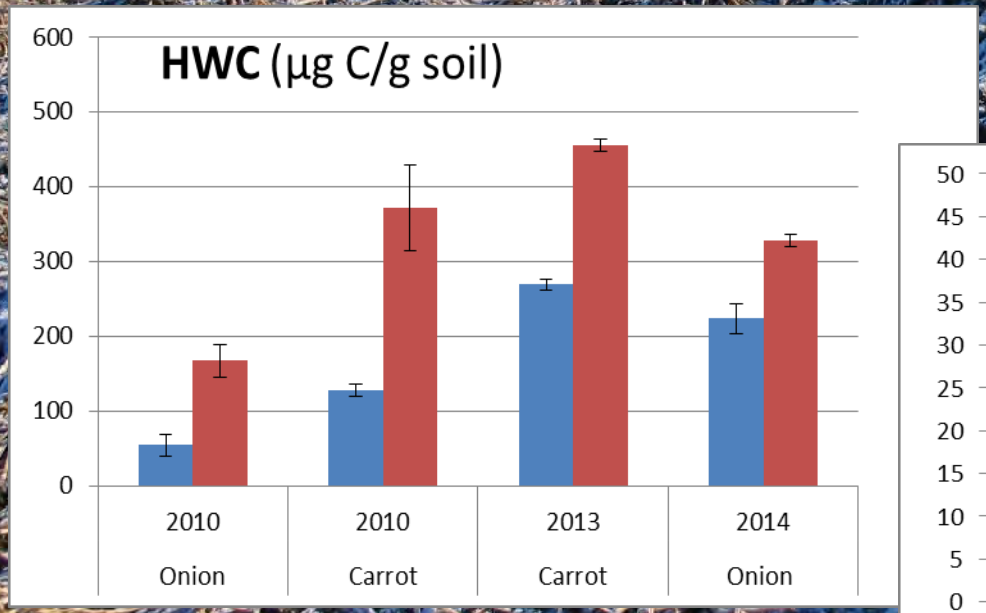

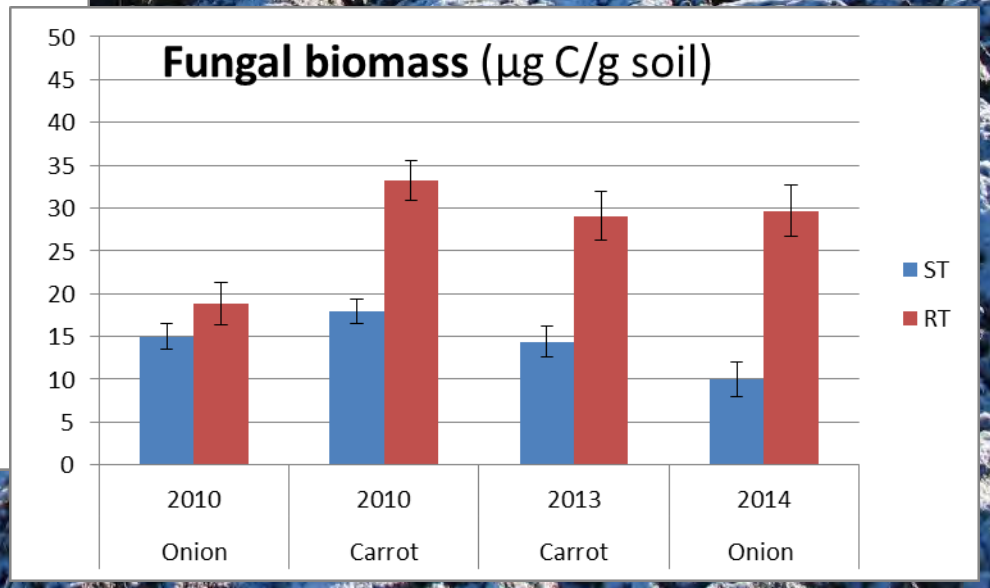

Maar geen eenduidig effect op bodemweerbaarheid

Groenbemesters – een nieuwe trend

- Bedekking van de bodem, bodemstructuur
- Vasthouden mineralen, stikstof binding
- Vergroening, biodiversiteit

- Eén soort of mengsels?
- Wat doet het met ziekten en plagen?
- Verhoogt het de bodemweerbaarheid?

Afrikaantjes tegen plant-parasitaire aaltjes

Minder schadelijke Pratylenchus aaltjes na tagetes teelt; meerjarig effect

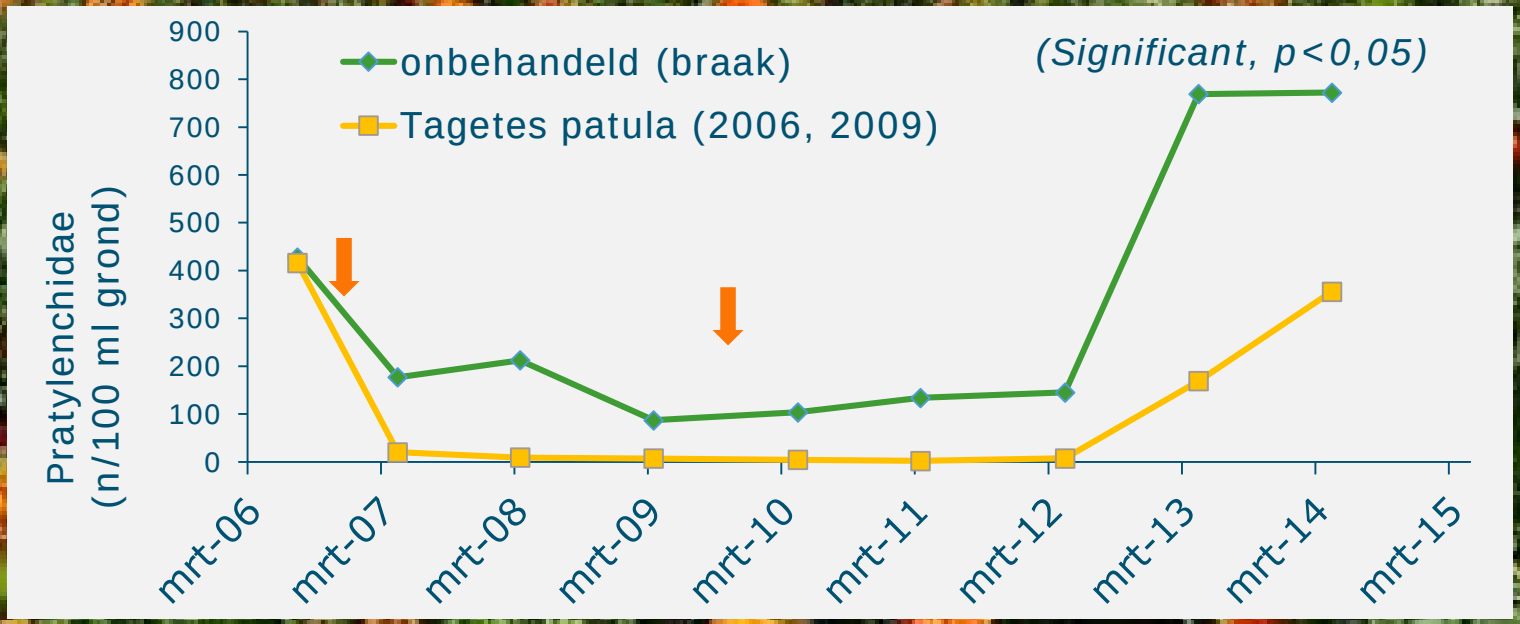

Johnny Visser, veldproef Vredepeel

BETER BODEMBEHEER

Samenvattend

- Verschillende landbouwkundige maatregelen kunnen ziektewerendheid van de bodem verhogen
  - Organische toevoegingen zijn meest onderzocht
  - Groenbemesters bieden nieuwe kansen
- ‘Learning from Nature’ helpt om te komen tot duurzamere systemen

Gezonde bodem en gezonde plant gaan hand in hand in meer diverse agro-ecosystemen

maar vergt wel meer vakmanschap

WAGENINGEN UNIVERSITY & RESEARCH

100years 1918 — 2018

Dank voor uw aandacht